

NVVB-reactie op wetswijzigings- voorstel voor de Wet BRP i.v.m. LAA

Datum: 26 mei 2020

Inleiding

De NVVB staat positief tegenover de juridische inbedding van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit in de Wet BRP. Het is een logisch gevolg van de transitie van dit project naar een reguliere dienst die bij de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens wordt belegd.

Vragen en opmerkingen

Wij hebben het wetsvoorstel uitgezet binnen ons verenigingsnetwerk en daaruit is een aantal vragen tot ons gekomen die wij graag weergeven in deze reactie.

- Kan er wat meer aandacht zijn voor het exact gebruik van begrippen in de MvT? De kans op verwarring is groot door het onnauwkeurig gebruik van begrippen als:

inschrijving/inschrijven

Dit zou alleen gehanteerd moeten worden bij opname van gegevens van een persoon die nog niet is ingeschreven in de BRP. Bij ingeschrevenen onderscheiden we na inschrijving adreswijzigingen en vertrek naar het buitenland of vestiging of hervestiging in Nederland. Nu lijkt het steeds alsof het gaat om personen die helemaal niet zijn ingeschreven in de BRP.

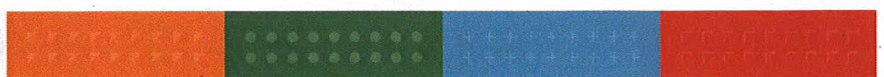
correctie/corrigeren van adresgegevens

Het corrigeren van gegevens in de BRP is een LO-terminologie en impliceert het opnemen van een indicatie Onjuist. Dat zal aan de hand van terugmeldingen/signalen weinig gebeuren als gevolg van de wettelijke bepalingen. Dan is het gebruik van het begrip 'corrigeren' niet handig, want dat veroorzaakt verwarring bij burgers. Beter is het om het neutralere 'wijzigen' of 'adreswijziging' te gebruiken.

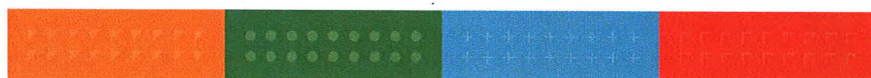
aangewezen bestuursorganen

Dit is geen handige term, omdat we die al kennen in verband met de functie van bepaalde bestuursorganen die een rol hebben bij de bijhouding van de RNI.

- Gemeenten die deelnemen aan LAA ontvangen nu vergoeding voor het uitvoeren van huisbezoeken. Deze vergoeding is geregeld voor een periode tot 2023. Het opnemen van LAA in de Wet BRP betekent een structurele regeling en de vraag rijst dan ook hoe de vergoeding voor huisbezoeken structureel geregeld gaat worden.

- Momenteel zijn niet alle gemeenten aangesloten bij LAA. Wanneer de wetwijziging in werking treedt, zullen alle gemeenten in deze landelijk aanpak participeren. Hoe zal worden omgegaan met gemeenten die nog niet over de capaciteit beschikken om volledig mee te draaien in de processen van de landelijke aanpak?
- Kunnen gemeenten ook afzien van de behandeling van een bepaald signaal wanneer is gebleken dat een dergelijk signaal niets oplevert? Op welke wijze worden keuzes gemaakt en welke invloed hebben gemeenten hierop?
- Hebben gemeenten invloed op de hoeveelheid signalen die zij ontvangen, gezien het aantal dat zij maximaal aankunnen?
- De termijn van afhandeling van signalen wordt bij AMvB geregeld. Welke consequenties zijn er als die termijn niet wordt gehaald?
- In 2.37c, eerste lid, onder c, blijkt dat de minister ook andere gegevens mag gebruiken. Dit wordt bij AMvB verder geregeld. Maar het is nu vraag welke gegevens er worden bedoeld. Het is aan te bevelen hieraan meer invulling te geven t.b.v. de rechtszekerheid voor de burger en i.v.m. het verkrijgen van gegevens van deelnemende partijen.
- Hoe komen profielen tot stand? Hoe wordt hierover gecommuniceerd? Hoe kan een burger weten welke gegevens van hem worden verwerkt voor deze doeleinden? Hoe kan een burger achterhalen op grond waarvan een signaal m.b.t. tot hem tot stand is gekomen? Worden de profielen in regelgeving opgenomen, waarbij proportionaliteit tot uiting komt en de kaderstellende rol van de volksvertegenwoordiging voldoende tot uiting komt?
Het opstellen van profielen en het massaal verwerken van gegevens van alle ingeschrevenen verdient een zorgvuldige afweging waarbij de wet kaderstellend zou moeten zijn.
- In de MvT, onderdeel 2.3, tweede alinea, staat artikel 2.37, dit moet zijn artikel 2.37c.
- Artikel 2.37b: Wat wordt in dit verband verstaan onder "verwijderd en vernietigd". Met de vastgelegde vreemde nationaliteit(en) bij Nederlanders hebben we gezien dat "verwijderd en vernietigd" betekende dat de gegevens niet langer werden bijgehouden, maar wel fysiek aanwezig blijven. Hoe is dat in dit geval en mocht dat anders zijn, waarom is dat in dit geval anders?
- In de MvT wordt bij doelbinding uitsluitend ingegaan op de omstandigheid dat de minister al beschikt over de gegevens en welke doelbinding bestaat voor wat hij hiermee doet. Wij missen hierin de doelbinding van de gegevens die worden verkregen. Die zijn allemaal voor andere doeleinden vastgelegd en worden nu voor dit doel aangewend.
- Hoe werkt het inzagerecht in de praktijk (art. 15 AVG)? Het is onduidelijk waar de burger terecht kan. Hoe verhoudt zich dat met het bestaande inzagerecht van de BRP? Moet de burger terecht bij zowel de gemeente als RvIG? Waarom niet gewoon een bepaling opnemen hierover?
- Waarom geldt het recht op beperking van de verstrekking niet (art. 18 AVG)? Er kan moeilijk worden gesteld dat de informatiestroom binnen de overheid hierdoor ernstig gehinderd zou worden, aangezien deze stroom al jaren bestaat. Een betere toelichting hierop in de MvT is gewenst.

- Wat betreft het recht op informatie (art. 14 AVG) is het de vraag of het voor een burger altijd mogelijk is om vooraf duidelijkheid te verkrijgen of en waarom zijn gegevens worden verwerkt? Met name op grond van artikel 2.37c, eerste lid, onder c.
- In de praktijk blijkt juist dat de kans groter is dat mensen verkeerd worden geregistreerd, als ze verblijven in een instelling. Waarom wordt er steeds vanuit gegaan dat een huisbezoek niet mogelijk is en dat een melding daarom minder zinvol zou zijn? Een gemeente heeft ook andere middelen om onderzoek te doen, juist ook bij verblijf in een instelling. Als signalen over deze groep mensen niet via deze wijze beschikbaar worden gesteld, hoe faciliteren we dan dat relevante signalen binnen de overheid goed worden gedeeld en dat deze groep correct wordt geregistreerd?
- De stelling dat het de lasten voor gemeenten zal verlichten, lijkt ons een zeer optimistische. Heeft de minister al een idee van het aantal terugmeldingen dat niet meer direct aan de gemeenten worden gedaan, maar nu via de minister? En maakt dat het aantal meldingen lager dan nu? Dat zou impliceren dat het aantal terugmeldingen en onderzoeken bij gemeenten in zijn totaliteit gaat afnemen. Is de tussenkomst van de minister vooral gericht op het terugbrengen van het aantal terugmeldingen? Het verdient aanbeveling om een impactanalyse te laten uitvoeren om aspecten zoals lastenverlichting duidelijk te krijgen.
- In de MvT wordt uitgegaan van een hogere kwaliteit van de BRP. Dat is toch alleen mogelijk als er meer goede meldingen worden ontvangen dan nu het geval is? Zo niet, roept dat de vraag op of die redenering houdbaar is.
- Op het LAA-niveau kunnen gegevens vergeleken worden die nu niet op gemeentelijk niveau voorhanden zijn. De beschikbaarheid van de signalen uit deze analyses door LAA is toch niet alleen relevant voor gemeenten die vrijwillig meedoen? Ook legt de voorgestelde werkwijze duidelijk een verwerkingsverantwoordelijkheid neer bij de Minister. Dit scheelt voor de gemeenten weer een convenant met verwerkersovereenkomst. Tegelijk kan dit laatste in de toekomstige uitvoering ook een valkuil creëren. De Minister zou zijn 'ondersteunende' rol wat harder zou kunnen gaan uitspelen als er gemeenten zijn die de signalen structureel niet oppikken. De Minister is dan immers zelf ook verwerkingsverantwoordelijke en zal mogelijk niet telkens dezelfde signalen willen doorgeven, wetende dat het betreffende college de signalen negeert. Hoe 'rekbaar' gaat de Minister de 'ondersteunende' rol invullen? De voorgeschreven wijze van verantwoording in de MvT door het college aan de Minister klinkt al heel wat strenger dan dat je zou verwachten bij een 'ondersteunende' rol'. Wij pleiten uiteraard niet voor het negeren van signalen door colleges, maar het gaat nu om de formele en juridische invulling en grenzen aan de gebruikte begrippen.
- Wij pleiten voor een beschrijving in de MvT van een 'afbakening' tussen de data die door de Minister worden geanalyseerd en bronnen/data die het college van B&W reeds kan raadplegen, incl. de terugmeldingen die de BRP-gemeente reeds kan ontvangen, om 'dubbelingen' in de signalen/terugmeldingen te voorkomen.
- Eerder dit jaar heeft de rechtbank uitgesproken dat SyRI in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten voor de Mens. In hoeverre bestaat de mogelijkheid dat het proces dat leidt tot een signaal in strijd wordt geacht met het Europees Verdrag voor de Rechten voor de Mens?

Aanvullende opmerkingen/vragen:

- De landelijke implementatie heeft de intentie om te zorgen voor een kwaliteitsverbetering van de BRP. Echter, in onze optiek zal de kwaliteit van de BRP nog meer verbeteren als ook de toezichthouder meer tools ter beschikking krijgt. Bijvoorbeeld door hem meer bevoegdheden te geven en/of dossiers uit te wisselen. Buiten de reeds van toepassing zijnde bevoegdheden die toezichthouders hebben volgens Titel 5.2 van de Awb, zou een aanvulling in de Wet BRP - die specifiek ziet op BRP adresonderzoeken - wenselijk zijn.
- Sommige gemeenten ervaren dat een groot gedeelte van de signalen bestaan uit BRP-selecties. In die situatie is er nauwelijks sprake van meldingen van andere bestuursorganen. Sluit de verwachting die met de nieuwe wetgeving wordt gecreëerd nog wel aan bij de praktijk?
- Wat is de toekomst van de huidige TMV als adresgerelateerde terugmeldingen op een centraal punt worden ontvangen en geanalyseerd. We lezen dat bestuursorganen overige signalen van gerede twijfel rechtstreeks aan het college melden. Wordt de huidige TMV dan nog wel gebruikt?
- In één van de adressignalen van LAA is het de bedoeling dat de gemeente, tijdens het huisbezoek, onderzoek doet naar de terugbetalingsmogelijkheden van de burger. We lezen in het voorstel niets terug over het doorgeven van dergelijke data. We gaan er vanuit dat de gemeente de keuze blijft houden om aanvullende diensten uit te voeren?
- Volgens ons is het ook wenselijk dat RVIG een tool en de daarbij behorende wetgeving ontwikkelt waarmee een adreswijziging wordt gecontroleerd voordat deze verwerkt wordt. Een tool zoals "Adressen op Orde".
- Het is zeer gewenst dat bijvoorbeeld in een AMvB (of ergens anders) wordt geregeld met welke periodiciteit een gemeente de signalen kan verwachten. Onze ervaring leert ons dat de aanlevering nu met "horten en stoten" - zowel in duur als in aantal - richting gemeenten komt.

